

DOMINICA PASCHÆ IN RESURRECTIONE DOMINI

"EGO SUM ALPHA ET OMEGA, PRINCIPIUM ET FINIS", DICT DOMINUS,
"QUI EST ET QUI ERAT ET QUI VENTURUS EST, OMNIPOTENS."

APOC 1.8

Litterae Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum

Ne bojte se! Idite i svjedočite: uskrsnuo je!

Predraga braćo i sestre:
Gospodin vam dao mir!

Uskrs je, dan što ga učini Gospodin (usp. Ps 117). Onoga koji je bio obješen na drvo, Bog ga je uskrsio. Nama je povjeren zadatak da propovijedamo i svjedočimo ono što se dogodilo (usp. Dj 10,39-40.42). Ovo je naše poslanje, svima naviještati veliku vijest koja je promijenila sudbinu povijesti: Isus je trpio pod Poncijem Pilatom, umro i bio pokopan, treći dan je uskrsnuo i živi zauvijek.

Slijedećeg mjeseca listopada Crkva će održati novu Biskupsku sinodu, na kojoj ću imati radost sudjelovati u ime Unije generalnih poglavara. Ovaj put Sinoda će se baviti *novom evangelizacijom*. Vratimo se malo u povijest. Tema evangelizacije već je bila predmetom sinodalnog razmišljanja 1974. godine, kad su se sinodalni oci bavili *evangelizacijom u suvremenom svijetu*. Plod te Sinode bila je Apostolska pobudnica *Evangelii nuntiandi* Pavla VI., jedan od najvećih papinskih dokumenata XX. stoljeća. U ovom dokumentu, osobito u drugom poglavlju, Papa se je pitao: što znači evangelizirati? Na pitanje je odgovorio u br. 24, tvrdeći da je riječ o složenom hodu, sačinjenom od različitih elemenata: „obnova čovječanstva, svjedočenje, izričiti navještaj, pristanak srca, ulazak u zajednicu, primanje znakova, apostolsko djelovanje. Možda se čini da su ti elementi jedan drugom oprečni, čak da se isključuju. U biti, oni se uzajamno dopunjuju i obogaćuju. Svakog od njih treba promatrati kao upotpunjenje drugome“.

Evangelizacija je nastavila biti jedna od prioritetnih pozornosti pontifikata Ivana Pavla II., koji je, zabrinut zbog fenomena sekularizacije, skovao izričaj *nova evangelizacija*: „Nova u žaru, nova u metodama, nova u svojim izričajima“ (Haiti 1983.). U Apostolskoj pobudnici *Pastores dabo vobis* Papa se vraća toj temi, tvrdeći da nova evangelizacija zahtijeva novi žar, nove metode, novi jezik da se naviješta i svjedoči Evandjelje. Benedikt XVI., prihvaćajući svjedočanstvo svojih prethodnika, ponovno potvrđuje temu nove evangelizacije, ustanovljujući, s *motu proprio Ubicumque et semper*, novi dikasterij s ciljem da promiče obnovljenu evangelizaciju u zemljama drevne kršćanske tradicije koje žive progresivnu sekularizaciju i neko „zamračenje Boga“. I tako se dolazi do Sinode 2012. godine. Kao što rekoh, bavit će se novom evangelizacijom. Odatle pitanje: kako se pripravljamo za taj crkveni događaj i kako, na neki način, aktivno sudjelujemo u njemu?

Kapitul 2009. godine nas je pozvao da životom ki riječju uzvratimo Evandjelje. U dokumentu, *Nositelji dara Evandelja*, Kapitul nas je podsjetio

kako se „već od prvih dana bratstvo osjeća pozvanim naviještati ono što živi“ (br. 7), Evandjelje, dar koji stoji na njegovu početku (usp. br. 6). Podsjetio nas je da smo pozvani „prihvatiti dar Evandelja i kreativno ga uzvratiti [...], koračajući putovima svijeta kao manja braća evangelizatori srcem okrenutim Gospodinu“ (br. 10). Uprisutnio nam je da nepokretnost i ustajalost, „koje prijete da paraliziraju svaki evangelizatorski dinamizam“, ponekad mogu naznačiti „križu vjere koja dotiče neke od nas“ (br. 12). Dozvao nam je u pamet činjenicu da se trebamo pokrenuti (usp. br. 11); prolaziti kroz sve antropološke, kulturalne, religiozne i zemljopisne granice; sukladno logici dara (usp. br. 12) biti kreativni (usp. br. 9); govoriti razumljivim jezikom koji vodi računa o komunikativnim kodovima sadašnjega svijeta i učiniti razumljivim poruku koju želimo prenijeti (usp. br. 16); imati simpatiju za naš svijet (usp. br. 7) i imati na umu društveno-kulturalnu stvarnost naših naroda (usp. br. 14), tako da mognemo „utjelovljivati evandeosku poruku u različitim kontekstima u kojima živimo“ (br. 16). Podsjetio nas je također na okvir unutar kojega trebamo smjestiti našu evangelizaciju. Ona treba biti poduprta snažnim iskustvom Boga, treba biti učinjena *od bratstva* i *kao* bratstvo, u suradnji s laicima i sa Franjevačkom obitelji, povlašćujući neljudske klaustre, teška i rizična područja i bliskost sa najsiromašnijima i s isključenima (usp. *Nalog* 13). Cijeli jedan program i metodologija. Nastavimo, stoga, pitati se: što to sa sobom nosi?

Sažimajući ukratko, rekao bih da nova evangelizacija zahtijeva, osobito, strastvenost za Riječ. „Jao meni, ako evandelja ne navješćujem!“, piše Pavao (*IKor* 9,16). Evangelizacija nije nešto fakultativno, nego me se tiče osobno. Ne mogu biti kršćanin, ne mogu biti redovnik bez evangeliziranja. Tko god je susreo Gospodina i tko je imao neko iskustvo Uskrsloga, ne može zadržati za sebe to iskustvo, nego osjeća potrebu da ga komunicira, da ga uzvrat drugima. Nova evangelizacija, stoga, govori o intenzivnom iskustvu koje kvalificira vlastiti identitet, zahvaća cijelu osobu i uključuje da se samoga sebe osjeća i razumije samo polazeći od takvoga služenja. Sve to dovodi do zanosa, do otkrića da se u tom služenju skriva istinsko ja, ono što jesam, i ono što sam pozvan biti. I ako ima zanosa, tada će evangelizacija napredovati i u apostolskom životu i u samostanskoj povučenosti, s kreativnošću, s maštom, s potpunim predanjem i velikodušnošću, u bilo kojoj fazi života, također i u bolesti i u fizičkoj slabosti, premda na različite načine.

Ovih dana jedan brat, koji je donedavna radio na području misija, rekao mi je: „uvijek sam mislio da je moj život određen za misije. Sad kad sam se, zbog bolesti, vratio kući, otkrio sam da me Gospodin poziva

da ostanem misionar u sadašnjoj situaciji. Želim nastaviti biti misionar. Prikazujem svoj život i svoje patnje za misije, za širenje Evanđelja“. Taj je brat, kao Pavao, otkrio da je evangelizacija njegov život. Koliko sam braće ovih godina susreo koji su isto to otkrili! Za sve njih ne prestajem zahvaljivati Gospodinu.

Nova evangelizacija, kao svako poslanje, izvire iz činjenice odnosa i ne samo iz autoreferencijalne činjenice. Odgovoriti na poziv nove evangelizacije znači osjetiti se pozvanima, osvojenima i potaknutima od Gospodina koji nas, kao i tolike proroke, izvlači iz našega maloga svijeta, sačinjenog od malih ili velikih sigurnosti, i stavlja nas pred svijet *koji je prosjak smisla*, koji žeda za puninom, s jedinom sigurnošću da On ide ispred nas: *pogledaj, šaljem te, ne boj se, uvijek ću biti s tobom*. Ovih godina služenja sveopćem bratstvu susreo sam braću koja su, tražeći samoostvarenje u različitim zadacima evangelizacije, na kraju našli samo duboku unutarnju prazninu i snažan osjećaj da su izgubili vrijeme. Istovremeno sam susretao braću koja su se, svjesni da su poslušali poziv, bez pridržaja zalagali u uzvraćanje dara Evanđelja, *blizima i dalekima* (usp. Ef 2,17) i, premda su se osjećali beskorisnim slugama, kao svaki radnik u vinogradu Gospodnjem (usp. Mt 20,1-16), vidjeli su kako je Gospodin činio da sjeme Evanđelja raste sve do donošenja obilnih plodova (usp. Mk 4,8).

U novoj evangelizaciji ne smije nedostajati svijest da smo poslani. Samo tada zanos za Evanđelje bit će življen kao hitnost, kao istinski egzistencijalni imperativ koji dovodi da se cijeli život stavi u službu zanosa Božjega za čovječanstvo. Samo iz te svijesti, sam će se život, poduprt snažnim iskustvom Boga koji „nuka“ i „obvezuje“ da se krene, preobraziti u evangelizaciju, i vjernik postaje, kao Franjo, „življeno Evanđelje“, „živuća egzegeza Riječi Božje“ (*Verbum Domini* 83). Samo iz dubokog uvjerenja da smo poslani, evangelizacija će prestati biti jednostavno pastoralno „djelovanje“, ili samo čovjekoljubiva gesta, i pretopit će se u veliku ljubav i brigu za drugoga što će nas dovesti da dijelimo blago koje smo sami pronašli (usp. Mt 13,44).

Nemožese dostatno naglasiti potreba snažnog iskustva Boga da se bude istinskim evangelizatorima. Samo po trajnom kontaktu s Bogom, samo kad Riječ gori u našoj nutrini, kao u slučaju učenikâ na putu u Emaus, hitit će se da se navijesti Dobra vijest (usp. Lk 24,32-33). Samo kad dopustimo da nas susretne Živi, tada će se širom otvoriti naša vrata, zaključana zbog straha ili neke fatalne rezignacije (ponekad sam znao čuti: nema se što učiniti u ovoj situaciji). I bez straha pred onim koji može ubiti tijelo, ali ne dušu (usp. Mt 10,28), s novim žarom, odvažnošću i srčanošću, slušajući Boga umjesto ljude (usp. Dj 4,19), davat ćemo svjedočanstvo Njemu

koji je, poslije muke i smrti bio postavljen s desna Oca i živi zauvijek (usp. Dj 3,15). I tada neće trebati čekati nove metode koje zahtijeva nova evangelizacija.

Kad se zadržavam na lijepoj i velikoj misionarskoj epopeji Reda, osobito na Dalekom Istoku i u obadvjema Amerikama, i kad mislim na braću koja se u vlastitoj kulturi ili negdje drugdje neumorno zalažu u djelu evangelizacije, ne mogu ne misliti na ljude intenzivno zaljubljene u Isusa. Upravo ta ljubav ih je dovela da se učine, kao Pavao, „svima sve“ (1Kor 9,22). Iz te ljubavi za Isusa, iz dubokoga duhovnog iskustva obilježenog osobnim susretom s Njim, iz izviranja istinske i duboke motivacije događa se da je netko doveden da djeluje za otkupljenje braće i da se posve posveti evangelizaciji.

Strastveni zanos za Krista i za čovječanstvo, eto to zahtijeva nova evangelizacija. Ni prvi bez drugoga, niti drugi bez prvoga. Strastveni zanos za Boga nužno dovodi do strastvenoga zanosa za čovjeka, *sinovi neba i sinovi zemlje*, kako često kažemo. Osjećam potrebu da podsjetim na hitnost da izidemo iz duhovnoga rahitisa. Došao je trenutak da se probudimo oda sna, da dadnemo puni smisao našem životu, da iskusimo spasenje: čas je nove evangelizacije koja započinje time da dopustimo da nas ispuni Evanđelje, dopuštajući da ono promijeni naše srce, kao što je promijenilo srce Franje i tolike naše braće i naših sestara.

Kaže se da je današnja mladež ustajala i bezvoljna, da lako odustaje. To je ono što govore odrasli. Što govore mladi o nama? Ne govore li slučajno istu stvar koju mi o njima govorimo? Vjerujem da u mnogim mladima, također i u mladoj braći i u mladim sestrama, ima žeđi za duhovnošću, za istinom, za autentičnošću, za dosljednošću; da ima senzibiliteta prema velikim vrjednotama i traženju novih vrjednota, da ima zanosa za Krista i zanosa za današnjeg muškarca i ženu. Jednako sam uvjeren da se sve to nalazi i u mnogim odraslima. Ali sam isto tako uvjeren da i u jednim i u drugima ima previše gušećega realizma, umora i uhodanosti.

Držim da je neodgodivo da se osjetimo naslovnicima nove evangelizacije, obnovljenog navještaja *kerigme*, prvog navještaja, da bismo se poslije pobrinuli, na sustavan način, a ne samo na točan, naviještati *kerigmu* drugima. Smatram da je nužno da mi prvi pronađemo riječi nade, motive da nastavimo koračati, laganim i nezapriječenim korakom (usp. 2Pja 12), da nakon toga predložimo drugima ovaj isti put nade. Držim da je potrebno da mi prvi imamo iskustvo Boga koga je objavio Isus, da mognemo pružiti onima koji ga traže, a toliki su, življene odgovore, a ne samo velike doktrinarne odgovore, ali siromašne životom. Nova evangelizacija se ne može ostvariti sloganima ili riječima koje su drugi pripremili, ona treba svjedokâ koji priopćuju ono što su vidjeli, čuli, dotaknuli (usp. 1Iv 1,1-3); treba svjedokâ koji se neće prilagoditi

sadašnjem društvenom kontekstu iz straha da ne budu odbačeni, jer bi prilagođavanjem riskirali da budu nevidljivi ili teško identificirani kao učenici i misionari, kao neučinkoviti i premalo prodorni, premalo proročki i premalo misionarski.

Potrebno je graditi staze inicijacije u vjeri ne isključujući pri tom same sebe sa tih staza ili ne smatrati sigurnim ono što ne može biti. Kako kaže Benedikt XVI. u *motu proprio* kojim je navijestio godinu vjere, „pretpostavka [vjere] ne samo da nije više takva, nego često biva čak nijekana“ (*Porta Fidei* 2). „Križa vjere je dotakla mnoge osobe“, nastavlja Papa; možemo dodati ponekad i neke od nas. U tom kontekstu ne smijemo dopustiti da sol obljutavi i da svjetlo ostane skriveno (usp. Mt 5,13-16). Pozvani da evangeliziramo, trebamo prvo dopustiti da sebe same evangeliziramo. Samo tada moći ćemo vidjeti sekularizirano društvo ne kao prijetnju, nego kao prigodu, jedan novi areopag da navijestimo živoga Boga, onoga Boga koji, nepoznat od mnogih, ipak čini konačni, puni i zadnji smisao svakoga ljudskog bića.

Kako Boga naviještati u sekulariziranom kontekstu u kojemu živimo i koji zasigurno prelazi granice Europe? Evo nekih smjernica:

– Biti odjek Božje riječi. U novoj evangelizaciji trebamo govoriti s Bogom, govoriti o Bogu i dati glas Bogu za koga se čini da ostaje u šutnji i mnogo puta se čini da ne sluša.

– Postajući rječita šutnja. Riječ i šutnja su komplementarni u evangelizaciji. Opasnost među nama je da puno govorimo o Bogu i malo slušamo Boga, da puno govorimo ljudima i da ih malo slušamo. Bojimo se straha a ipak je nužan; izbjegavamo slušanje a ono je naprotiv potrebnije nego ikada. Otajstvo Boga, kako nam kaže sveti Augustin, se sugerira, predlaže, kuša i daje se kušati. Beskorisno je nastojati pokriti ga riječju. Trebamo,

dakle, više njegovati *nastanjenu šutnju* koja se otvara otajstvu Boga, objavljenoga u Kristu, i koje ušutkuje naše manipulacije Boga.

– Bivajući znakovite slike i svjedoci, značajna kazivanja i simboli. Trebamo naučiti umijeće predstavljanja doktrinarnih sadržaja na narativan način i na način ikona. Djelatnik nove evangelizacije uvodi druge u svijet simbola, Riječi koja se učinila kazivanjem, u svijet slavlja.

– Postajući apostoli radosti. Leon Bloy kaže da je „radost nepogrešiv znak Božje prisutnosti“. Ako je Evanđelje dobra vijest, novu evangelizaciju treba činiti s osmjehom, ne sa licem „Velikoga petka“. Apostol nas podsjeća da je Sin Božji „da“ Boga nama (usp. 2 Kor 1,18sl.). Glasnici Evanđelja ne mogu biti neko „ne“.

– I sve neka se događa u bratstvu. Za svakoga redovnika, napose za nekog franjevca, nijedan projekt evangelizacije nije individualan. Uvijek je bratstvo ono koje evangelizira. Nova evangelizacija, stoga, treba biti učinjena sa svjedočenjem bratskoga života. I sve neka se događa u bratstvu.

Navještaj Evanđelja danas se smješta između *missio ad gentes* i nove evangelizacije. Ne može se nijekati križa vjere. Ona se ponekad očituje u ravnodušnosti, drugi put u udaljenosti od zajednice vjernika. Također je istina, naime, da između onih koji se nazivaju agnosticima i ateistima ima mnogo onih koji traže Boga. To nam daje nadu i snagu da nastavimo naviještati Evanđelje, bez straha i bez trijumfalizama, ali puni povjerenja u snagu Onoga koga naviještamo uskrsnim i nazočnim među nama, i u istinu njegove poruke. Nova evangelizacija je poziv da spoznamo, ljubimo i služimo ne neku stvar, niti neku doktrinu, već jednu osobu: osobu Isusovu.

Uskrs je! Idite, braćo i sestre, navještajte i svjedočite dobru vijest Evanđelja *blizima i dalekima*, s novim žarom, novim metodama i novim izričajima! Krist je uskrsnuo! Da, uistinu je uskrsnuo! Sretan Uskrs!

Rim, 19. ožujka 2012,
Solemnidad de San José

Fr. José Rodríguez Carballo, ofm
Generalni ministar

